Ефекти интернационализације

Мирко Савић

Универзитет у Новом Саду, HERE тим, КАПК

Show me the money!

Најважнији извор финансирања интернационализације:

- буџет институције,
- јавни фондови,
- приходи од школарина страних студената,
- међународне организације,
- фондације.

De Wit, H., Hunter, F., Howard, L., & Egron-Polak, E. (2015). *Internationalisation of Higher Education.* Brussels: European Parliament, Directorate-General for Internal Policies.

Финансирање је порасло када је у питању 8 од 12 наведених видова интернационализације:

- развијање курикулума,
- међународна истраживачка сарадња,
- одлазна мобилност студената,
- одлазна мобилност наставника и особља,
- билатерална размена студената,
- привлачење страних студената,
- маркетиншке активности
- пројекти развоја капацитета у сегменту међународне сарадње.

❖ Европа: финансирање одлазне мобилности студената и међународне истраживачке сарадње.

❖ 90% институција: Европа.

Већина земаља у Европи има посебне буџете. Већи део тих средстава је намењен мобилности студената и наставника.

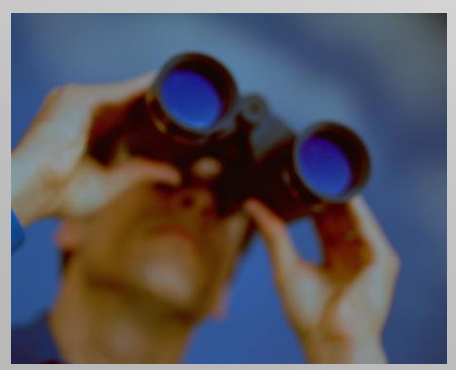
Белгија (Фламанска заједница): буџет за мобилност студената је школске 2013/14 године износио 3,8 милиона евра (0,000009% БДП) и у плану је повећање на 7 милиона евра у школској 2019/2020 години.

European Commission/EACEA/Eurydice. (2015). *The European Higher Education Area in 2015: Bologna Process Implementation REport.* Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Италија: буџет за интернационализацију обухвата 17 милиона евра за одлазну кредитну мобилност (0,00001% БДП), као и 1,5 милиона евра за заједничке међународне студијске програме и интернационалне студенте (0,000009% БДП).

Литванија: 18,5 милиона евра (0,0005% БДП) за финансирање развијања заједничких студијских програма са страним универзитетима.
Сразмерно Србија:16,6 милиона евра.

Са повећањем важности интернационализације, она је све више постајала предмет мерења (Brandenburg, и други, 2009).

- ❖ Превазилази рачуноводствено мерење економских ефеката.
- ❖ „Социјални“ трошкови и користи

Више различитих полазних тачака:

- индивидуални студенти,
- факултети и универзитети,
- образовни системи и држава.

Интернационализација значајно утиче на репутацију и конкурентност једне земље.

“Times Higher Education” (Times Higher Education, 2016): пропорција интернационалих студената, интернационални факултети и научни радови са интернационалим партнерима.

„Рангирање данас је мање посвећено информисању студената, а више је окренуто ка геополитичком позиционирању високообразовних институција и земаља.“ (Hazelkorn, Loukkola, & Zhang, 2014).

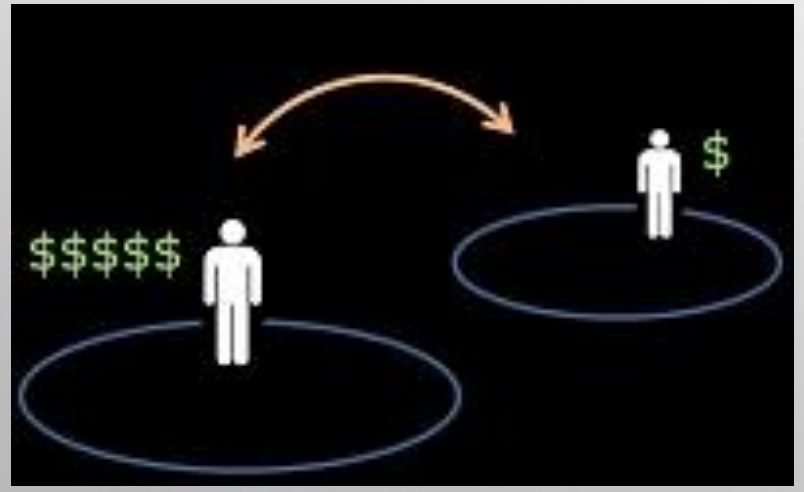
Ефекти интернационализације на нивоу државе (Throsby, 2014):

Земље у које долазе страни мобилни студенти
1. Трошкови ресурса на институцији:
• Предавања и менторства
• Наставнички сервис
• Студентска служба
• Становање и издржавање
• Маркетинг програма
2. Административни и други трошкови који се односе на државу
• Администрација студентских програма
• Финансијска подршка за долазеће студенте
3. Директне економске користи
• Приходи од школарина и других дажбина
• Приходи од грантова из програма за студентску размену
• Вредност истраживачког резултата који остваре студенти
• Вредност везана за повремене послове долазећих студената
• Вредност везана за трошкове студената на остала добра и услуге
4. Спољни ефекти
• Трошкови преоптерећења капацитета због долазећих студената
• Трошкови везани за размештање домицилних студената
• Културна интеракција и повезивање
• Алумни повезивање и стимулација за трговину у будућности

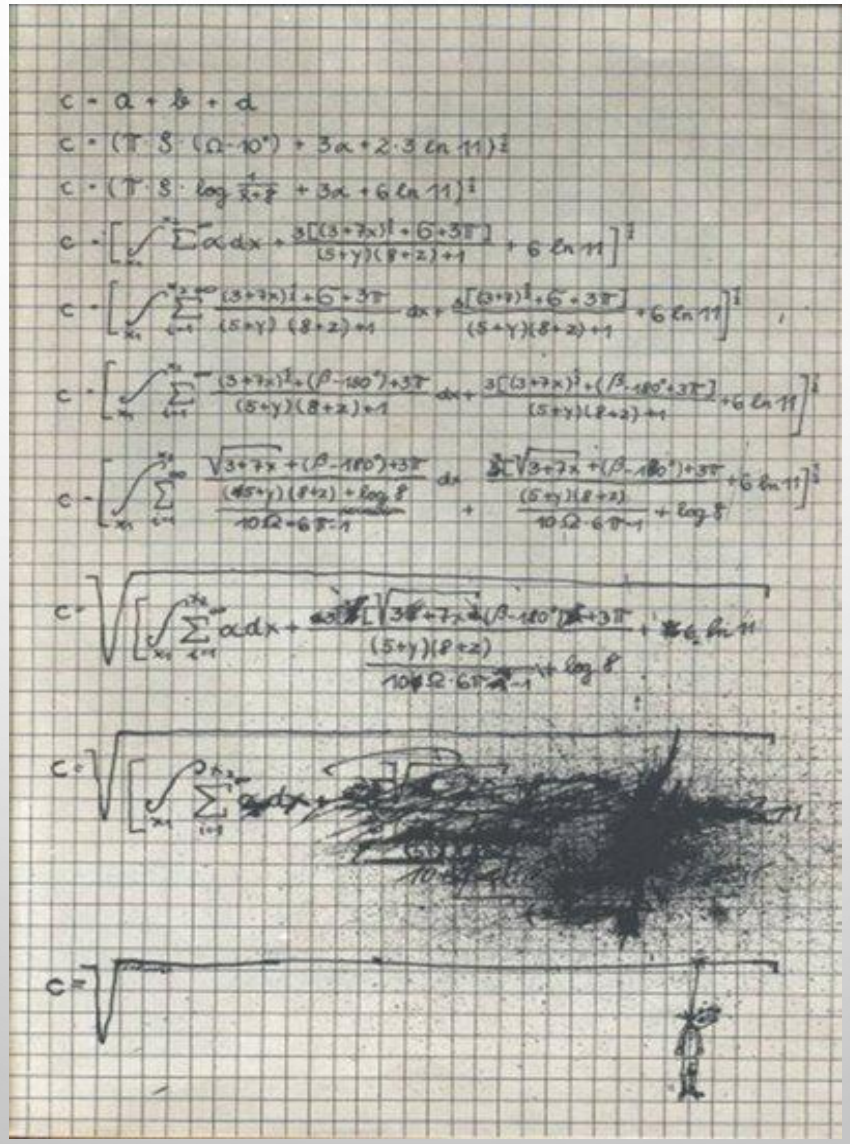
Земље које шаљу своје студенте у иностранство
1. Трошкови студенских ресурса финансирани од стране државе
• Школарине и друге дажбине везане за школовање
• Трошкови материјала, уџбеника итд.
• Смештај и издржавање
• Путни трошкови
2. Трошкови због изгубљене користи
• Изгубљена вредност због студентовог неприпадања радној снази
3. Трошкови државе
• Нето трошкови финансијске подршке за одлазеће студенте
• Административни трошкови за програме студентске размене
4. Директне користи везане за студенте - повратнике
• Повећана продуктивност води ка додатној вредности радних резултата
• Повећана радна флексибилност, језичке вештине итд.
5. Спољни ефекти
• Ширење нових социјалних и културних вредности студената - повратника
• Повећани допринос студената економском расту
• Одлив мозгова

Какви ће бити ефекти интернационализације у многоме зависи од стратешке оријентације саме земље.

Немачка: soft power

Индикатори финансијских ефеката интернационализације

Metodologija

ЕУРОСТАТ

Подаци из Европског образовног простора (2008-2012) о мобилности студената.

Једноставни економетријски панел модели

Одлазећа мобилност

- Према величини ГДП-а , Србија би требала да има око 7 % домаћих студената који су мобилни (16.000).

- Ако се број домаћих студената који су мобилни повећава за 1% годишње, проценат запослених са високим образовањем у укупном броју запослених се две године касније повећава у просеку за 0,44%.

- Ако се број домаћих студената који су мобилни повећава за 1% годишње, проценат запослених са високим образовањем у високо технолошким секторима се повећава у просеку за 0,13%.

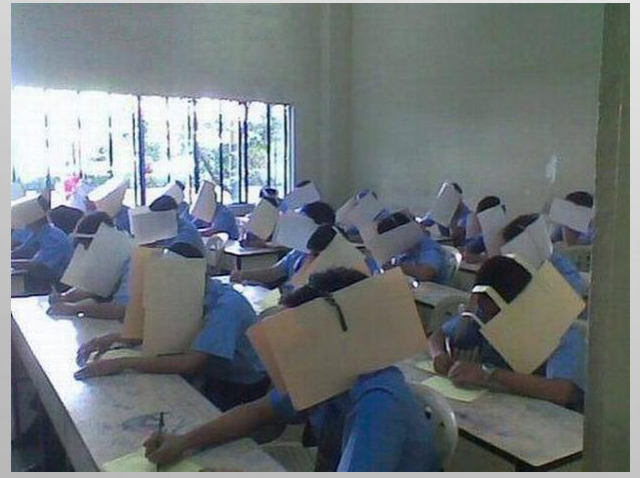

- У просеку, повећање учешћа међународно мобилних домаћих студената у укупној студентској популацији земље за 1% у року од 4 године доводи до повећања дознака из иностранства за 5,8 милиона евра.

Долазећа мобилност

- Према величини ГДП-а, Србија је 2014. године требала да има око 5,33 % страних мобилних студената у укупној студентској популацији (14.000). Према подацима Еуростат-а, 2014. године тај проценат је износио 3,5%.

Ко су наши долазећи студенти?

- Део светског тржишта који има Велика Британија када су у питању мобилни студенти износи 6,4 милијарде долара (University World News, март 2016). У обзир су узете само школарине и смештај.
- Сразмерно величини ГДП-а, Србија би требало да остварује 94,5 милиона долара на истом тржишту.

Промена парадигме….

- На основу ГДП-а у 2013. години, у 2014. години требало је да у Србији заврши студије 7700 страних студената.
- Еуростат: 1873.
- Ако се претпостави да је просечна школарина 1000 евра, Србија је изгубила те године око 5,8 милиона евра само на школаринама.

- Постоји јака корелација између долазеће и одлазеће мобилности у Европи (0,83).

- Уколико се повећа учешће одлазећих студената у студентској популацији за 1%, број долазећих студената се у просеку повећава за 0,2%. С друге стране, ако се повећа учешће долазећих студената у студентској популацији за 1%, број одлазећих студената се повећава у просеку за 0,75%.

3.000 „Stipendia Hungarica“

Хвала на пажњи!

